

Article Info/Makale Bilgisi

Received/Geliş: 07.11.2024 Accepted/Kabul: 16.12.2024 Published/Yayınlama: 26.12.2024

Sosyal Medyada Öğretmen Olmak: Fenomen Öğretmenlerin Paylaşımlarının Eğitim Üzerindeki Etkileri

Songül KARABATAK¹, Aybüke Hilal KARADAĞ², Ayça ALPER³, Elif Ezgi BATUR⁴, Zeynep Sudan
BAHÇIVAN⁵

Öz

Bu çalışmanın amacı, fenomen öğretmenliğin eğitim sistemi içindeki rolünü, etkilerini ve potansiyel iyileştirme yollarını akademik bir perspektiften analiz etmektir. Bu amaç doğrultusunda, fenomen öğretmenliğin eğitim sistemindeki etkileri çok yönlü bir biçimde incelenmiş; fenomen öğretmenlerin eğitim sürecine sağladıkları olumlu katkılar ve eğitim sistemi üzerinde yaratabileceği olası zararlar değerlendirilmiştir. Ayrıca, eğitim sisteminde fenomen öğretmenliğin daha verimli hale getirilmesine yönelik stratejiler geliştirilmesi ve bu öğretmenlik türünün mesleki katkılarının incelenmesi de bu çalışmanın odak noktaları arasındadır. Çalışma, durum çalışması olarak nitel paradigmanda yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu, eğitim fakültesinde öğrenim gören ve mezun olup henüz çalışmaya başlamayan 48 öğretmen ve öğretmen adayı oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak açık uçlu soru formu kullanılmış ve çevrimiçi anket formu şeklinde öğretmen adaylarına ulaştırılmıştır. Çalışmadan elde edilen veriler, içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Çalışma sonucunda, öğretmen adaylarının gözünden fenomen öğretmenliğin sosyal medya aracılığıyla eğitimde hem faydalar hem de riskler yarattığı ortaya çıkmıştır. Teknoloji entegrasyonu ve yenilikçi yaklaşımların olumlu etkiler sunduğu, ancak etik ve gizlilik gibi riskleri de

¹ Doç. Dr., Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Yönetimi, Elazığ, Türkiye, skarabatak@firat.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-1303-2429

² Lisans Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, Matematik Öğretmenliği, Elazığ, Türkiye, aybukehilalkaradag@gmail.com, ORCID ID: 0009-0006-9744-010X

³ Lisans Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, Matematik Öğretmenliği, Elazığ, Türkiye, 17aycaalper@gmail.com, ORCID ID: 0009-0007-1050-5984

⁴ Lisans Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, Matematik Öğretmenliği, Elazığ, Türkiye, elifezgi.btr44@gmail.com, ORCID ID: 0009-0002-0400-1118

⁵ Lisans Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, Matematik Öğretmenliği, Elazığ, Türkiye, sudanzeynep432@gmail.com, ORCID ID: 0009-0002-9859-7126

Songül KARABATAK, Aybüke Hilal KARADAĞ, Ayça ALPER, Elif Ezgi BATUR, Zeynep Sudan BAHCIVAN
beraberinde getirdiği belirlenmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre, fenomen öğretmenliğin etik kurallar çerçevesinde kullanılması ve bu süreçte gerekli denetimlerin ve eğitimlerin yapılması gerektiği önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fenomen, fenomen öğretmen, öğretmen adayları, sosyal medya.

Being a Teacher on Social Media:

The Effects of Influencer Teachers' Posts on Education

Abstract

The aim of this study is to analyze the role of influencer teaching in the education system, its effects and potential ways of improvement from an academic perspective. For this purpose, the effects of influencer teaching in the education system were examined in a multifaceted way; the positive contributions of phenomenal teachers to the educational process and the possible damages they may cause on the education system were evaluated. In addition, developing strategies to make influencer teaching more efficient in the education system and examining the professional contributions of this type of teaching are among the focal points of this study. The study was conducted in a qualitative paradigm as a case study. The study group consisted of 48 teachers and pre-service teachers who were studying at the faculty of education and who had graduated but had not yet started working. An open-ended questionnaire was used as a data collection tool and delivered to the pre-service teachers in the form of an online questionnaire. The data obtained from the study were analyzed by content analysis method. As a result of the study, it was revealed that, from the perspective of pre-service teachers, influencer teaching creates both benefits and risks in education through social media. It was determined that technology integration and innovative approaches offer positive effects, but also bring risks such as ethics and confidentiality. According to the results of the study, it was suggested that phenomenon teaching should be used within the framework of ethical rules and necessary audits and trainings should be carried out in this process.

Keywords: Influencer, influencer teacher, teacher candidates, social media.

1. GİRİŞ

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte, insanların bilgiye erişim olanakları, öğretim-öğrenme süreçlerinin işlevleri, eğitimde kullanılan araç-gereçlerin tasarımı, bireylerin bakış açısı ve ilişki-iletişim kurma şekillerinde büyük değişiklikler meydana gelmiştir. Teknolojik gelişmelere açık olan bu alanlarda gerçekleşen herhangi bir yenilik ya da değişim süreci, bireyler üzerinde önemli etkiler yaratmaktadır. Bu ve benzeri nedenlerden dolayı sosyal medya platformları ve bu platformlarda yer edinen kavramlar, insan hayatına hızlı bir şekilde girmekte ve bireyleri aynı hızda uyum sağlamaya zorlamaktadır.

Sosyal medya; kullanıcılara açık veya gizli hesaplar oluşturma imkânı tanıyan, etkileşimde buldukları diğer kullanıcıların hesaplarını gösteren ve platform içerisindeki diğer kullanıcıların etkileşim içinde olduğu kullanıcıların hesaplarına erişim sağlayan sosyal ağ tabanlı hizmetler olarak tanımlanmaktadır (Boyd & Ellison, 2007; Tonbuloğlu & İşman, 2014). Sosyal medya platformları, kullanıcıların işbirlikçi ve yapılandırmacı öğrenme, sorgulama ve araştırma, tartışma, yaratıcı ve eleştirel

düşünme, üstbilişsel düşünme, problem çözme becerilerini geliştirmeleri için materyaller sunar. Bu platformlar aynı zamanda gündemdeki olayları, bireyleri veya grupları gözlemlemek ve fikir alışverişinde bulunmak amacıyla da kullanılabilir (Tiryakioğlu & Erzurum, 2011). Sosyal medya, günümüzde artan aktif kullanıcı sayısı ile sosyal yaşantının önemli ve ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Platformlar, kolektif etkileşim, grup oluşturma, kullanıcılar arasında iletişimi artırma, sosyal medya içeriği yaratma, anlık ve ekonomik iletişim sağlama gibi imkanlar sunarak çeşitli yaş ve meslek gruplarından bireyler tarafından aktif olarak kullanılmaktadır (Avcı, 2020; Breakenridge, 2009). Bu özellikleri, sosyal medya platformlarını eğitim süreçlerinde de öğrenmeyi kolaylaştıran ve bireylerin bilgiye daha hızlı erişim sağlamasına yardımcı olan önemli araçlar haline getirmiştir.

Sosyal medyanın eğitime entegrasyonu, eğitim sisteminin teknolojik gelişmelere ayak uydurmasını ve çağın gerekliliklerine uygun olarak kendini geliştirmesini sağlar. Sosyal medya, günümüzde herkesin rahatlıkla erişebildiği bir araç haline gelmiştir. Bu durum, sosyal medyada üretilen eğitim içeriklerinin toplumun farklı kesimlerine kolaylıkla yayılmasına imkan tanır ve eğitimin okul dışında, her yerde erişilebilir hale gelmesini sağlar (Konuk & Güntaş, 2018). Öğrencilere, istedikleri zaman ve yerde, bireysel hızlarına göre çalışma olanağı sunarak bireysel farklılıkları önemseyen daha sağlıklı bir eğitim modeli desteklenmektedir (Avcı & Er, 2019). Üstelik sosyal medyada üretilen eğitim içeriklerine genellikle ücretsiz ve kolay erişim sağlanabilmesi, eşit imkanlara sahip olmayan öğrenciler için önemli bir fırsat oluşturur (Avcı & Er, 2019). Bu ve benzeri örnekler, sosyal medyanın eğitim sektörüne olan katkılarını gözler önüne sermektedir.

Sosyal medyanın yaygınlaşması ve iletişim veya belge paylaşımı şeklinde eğitim süreçlerinde kullanılmaya başlaması ile birlikte, çeşitli branşlardan öğretmenler güncel teknolojileri ve bu teknolojinin sunduğu imkanları sosyal medya üzerinden daha çok takip etmekte ve eğitim süreçlerinde etkili kullanabilmek için kendilerini geliştirmeye çalışmaktadırlar (Özdemir, 2016; Uştu, Taş & Sever, 2016). Bazı öğretmenler sosyal medyayı daha aktif kullanarak eğitim içerikleri üretmekte, materyaller hazırlamakta, meslektaşlarıyla deneyimlerini paylaşmakta ve öğrencilerle etkileşime girerek öğrenme süreçlerine katkı sağlamaktadırlar. "Fenomen Öğretmen" olarak da adlandırılan bu öğretmenler, eğitim içeriği sağlayan, eğitim topluluğunun gelişimine katkıda bulunan ve sosyal medya aracılığıyla sürekli kendini geliştiren bireylerdir (Lee & Dinh, 2021; Solmaz, Tekin, Herzem & Demir, 2013).

Eğitimcilerin profesyonel öğrenme ve ağ oluşturma için sosyal medyayı kullanımı, literatürde önemli ölçüde ilgi görmüş olsa da sosyal medyanın girişimci, ticari ve kâr amaçlı yönleriyle eğitimcilerin etkileşimi sınırlı bir incelemeye tabi tutulmuştur (Carpenter, Shelton, Curcio & Schroeder, 2021). Fenomen öğretmenlik; öğretmen, öğrenci ve ebeveyn profili üzerindeki etkileri ile çeşitli araştırmalara konu olmuştur (Chugh, Grose & Macht, 2020; Silius, Kailanto & Tervakari, 2011; Stathopoulou, Siamagka

Songül KARABATAK, Aybüke Hilal KARADAĞ, Ayça ALPER, Elif Ezgi BATUR, Zeynep Sudan BAHCIVAN & Christodoulides, 2019). Kaya ve Toker Gökçe (2023) tarafından yapılan bir çalışmada, sosyal medya fenomeni öğretmenlerin eğitim ve öğrenci üzerindeki etkileri incelenmiştir. Araştırma, bu öğretmenlerin sosyal medya platformları üzerinden paylaştıkları içeriklerin ve etkileşimlerin, öğrencilerin akademik başarılarına ve derslere olan ilgilerine katkılarını incelemiştir. Bu katkılar arasında, öğrencilerin derslere daha ilgili yaklaşımları ve kendi öğrenme hızlarına göre çalışma imkanı bularak akademik başarılarını artırmaları yer almaktadır. Avcı (2020) çalışmasında, öğretmenlerin sosyal medya olgusuna ilişkin algılarını anlamayı ve yorumlamayı hedeflemiştir. Araştırma, öğretmenlerin sosyal medyayı nasıl deneyimlediklerini, bu deneyimlerin mesleki yaşamlarına, iletişimlerine ve eğitim süreçlerine etkilerini incelemekte ve sosyal medyanın eğitimde daha etkili kullanılabilmesi için öneriler sunmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, fenomen öğretmenliğin eğitim sistemi üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini, eğitim sisteminde daha etkili hale gelmesi için yapılabilecekleri ve öğretmenlik mesleğine sağlayacağı katkıları öğretmen adaylarının perspektifinden incelemektir. Çalışma, öğretmen adaylarının fenomen öğretmenliğe bakış açılarını detaylı bir şekilde ele alarak, bu olgunun öğretmenlik mesleği ve eğitim sürecine katkılarını nitel bir paradigma ile değerlendirmeyi hedeflemektedir. Çalışmanın özgünlüğü, bu fenomeni derinlemesine analiz etmesi ve elde edilen bulguları öğretmenlik mesleği bağlamında yorumlamasından kaynaklanmaktadır. Ayrıca, çalışma etik değerlere ve gizliliğe vurgu yaparak, fenomen öğretmenlik bağlamında ortaya çıkabilecek potansiyel tehlikeler için çözüm önerileri de sunmaktadır. Bu amaç doğrultusunda, aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Fenomen öğretmenlik uygulamalarının eğitim sürecine sağladığı olumlu katkılar nelerdir?
2. Fenomen öğretmenliğin eğitim sistemi üzerinde yaratabileceği potansiyel riskler ve zararlar nelerdir?
3. Eğitim sisteminde fenomen öğretmenlik uygulamalarının daha verimli ve etkili hale getirilmesi için hangi stratejiler uygulanabilir?
4. Fenomen öğretmenliğin öğretmenlik mesleğinin gelişimi ve öğretmenlerin mesleki yeterliklerine olan katkıları nelerdir?

2. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, araştırmanın çalışma grubu, verilerin toplanması, hazırlanması ve çözümlenmesinde kullanılan yöntem ve teknikler açıklanmıştır.

Araştırma Modeli

Bu çalışmada, öğretmen adaylarının eğitim sisteminde giderek popülerleşen “fenomen öğretmenlik” kavramına dair algılarını incelemek amacıyla nitel araştırma desenlerinden durum çalışması

tekniki kullanılmıştır. Nitel araştırma deseni, araştırmanın izlenmesi, iletişim kurulması ve elde edilen verilerin analiz edilmesi sürecine dayanır; ayrıca, çeşitli kavrayışların ve durumların kendi etki alanında kapsamlı, doğru ve gerçekçi bir şekilde sunulmasına imkân tanır (Başkale, 2016; Yıldırım & Şimşek, 2016). Durum çalışması ise yalnızca bir veya birden fazla olayın veya durumun geniş kapsamlı ve ayrıntılı olarak incelendiği; elde edilen verilerin düzenli ve sistematik bir şekilde bir araya getirildiği; kendi etki alanında neler olduğunun anlaşılmasına olanak sağlayan bir araştırma yöntemidir. Mevcut çalışmada fenomen öğretmenlik bir durum olarak ele alınmış ve eğitim sistemindeki potansiyel etkileri derinelemesine incelenmiştir.

Çalışma Grubu

Bu çalışmada, amaçlı örneklem türlerinden biri olan maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu örnekleme yöntemi, araştırma konusuyla ilgili olarak geniş bir perspektif elde etmek amacıyla farklı özelliklere sahip bireylerin seçilmesini sağlar (Yıldırım & Şimşek, 2011). Eğitim fakültelerinde eğitime devam eden veya mezun olan farklı branşlardan 48 öğretmen aday ve öğretmenin görüşleri alınmıştır. Örnekleme yöntemi çerçevesinde, katılımcıların branş, sınıf, cinsiyet ve yaş açısından çeşitliliği dikkate alınmıştır. Bu doğrultuda çalışmaya katılan öğretmen adayları, Matematik Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, İngilizce Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği branşlarından seçilmiştir. Öğretmen adaylarının 20'si erkek ve 28'i kadın; 12'si 1. sınıf, 20'si 2. sınıf, 12'si 3. sınıf, 1'i 4.sınıf. sınıf öğrencisi iken 3'ü de mezun durumundadır. Ayrıca, öğretmen adaylarının yaşları 18 ile 27 arasında değişmektedir.

Veri Toplama Aracı

Öğretmen adaylarının görüşlerinin toplanması için çevrimiçi görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme soruları hazırlanmadan önce fenomen öğretmenlik kavramı ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Öğretmen adaylarına yönelik görüşme soruları hazırlanırken özellikle soruların açık ve anlaşılır olmasına ve alandaki boşluğu doldurmasına dikkat edilmiştir.

Bu kriterler doğrultusunda fenomen öğretmenlik ile ilgili dört araştırmacı tarafından 12 soruluk bir havuz oluşturulmuş ve görüşme soruların taslak hali uzman görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda çalışmanın amacını yansıtmayan ve birbirini kapsayan sorular elenerek dört tane açık uçlu soru ile görüşme formuna son hali verilmiştir. Görüşme formu çevrimiçi bir form haline getirilerek, üniversitenin uzaktan eğitim sistemi aracılığı ile bütün öğretmen adaylarına gönderilmiş ve 15 gün içerisinde yanıtlanmaları istenmiştir. Anket formunda yer alan sorular;

1. Sizce fenomen öğretmenliğin eğitim sürecine sağladığı en önemli katkılar nelerdir?
2. Fenomen öğretmenliğin eğitim sistemi üzerinde potansiyel olarak ne tür riskler veya olumsuz etkiler doğurabileceğini düşünüyorsunuz?
3. Sizce fenomen öğretmenliği eğitim sistemimizde daha etkili hale getirmek için hangi adımlar atılmalıdır? Bu süreci desteklemek adına ne gibi stratejiler uygulanabilir?
4. Fenomen öğretmenliğin öğretmenlik mesleğine hangi yönlerden katkı sağlayabileceğini düşünüyorsunuz? Bu katkıların öğretmenlik mesleğini nasıl şekillendirdiğini açıklayabilir misiniz?

Verilerin Analizi

Bu çalışmada verileri analiz etmek için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, araştırmada incelenen olay ya da olgunun detaylarına odaklanması nedeniyle tümevarım özelliği gösteren bir analiz tekniğidir. Bu tekniğin asıl amacı, konuya ilişkin detaylı ve kapsayıcı verilerden yararlanarak araştırma için uygun temaları belirlemek, verileri sistemli ve anlamlı biçimlere dönüştürmek ve bu verilerden yeni bir kuram geliştirmektir (Baltacı, 2017; Yıldırım & Şimşek, 2011).

İçerik analizi dört aşamadan oluşmaktadır: (1) verilerin kodlanması, (2) temaların bulunması, (3) temaların organize edilmesi ve (4) bulguların tanımlanması ve yorumlanmasıdır (Eysenbach & Köhler, 2002; Miles & Huberman, 1994). Veri analiz sürecine bir alan uzmanı da dahil edilmiştir. Çalışmanın amacına ve araştırma sorularına dair bilgi verildikten sonra, uzmandan verileri analiz etmesi istenmiştir. Analizlerin güvenilirliği, Miles ve Huberman'ın (1994) "Güvenirlik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)" formülü ile hesaplanmıştır. Bu değer %90'ın üzerinde olması analizlerin güvenilir olduğunu göstermektedir (Miles & Huberman, 1994). Güvenirlik çalışmasında uzmanlar, 8 katılımcı görüşünü araştırmacıların belirlediği kategorilerden farklı bir kategoriye yerleştirmiştir. Bu hesaplamada güvenilirlik oranı $136 / (136 + 15) \times 100 = \%90,05$ olarak bulunmuştur.

3. BULGULAR

Bu başlık altında araştırmanın sorularına yönelik verilen cevaplara ilişkin görüşlerin analizine ilişkin bulgular yer almaktadır. Bu nedenle ilk olarak "Fenomen öğretmenlik uygulamalarının eğitim sürecine sağladığı olumlu katkılar nelerdir?" sorusuna ilişkin öğretmen adaylarından alınan görüşlerin analizi sonucunda elde edilen tema, kod ve frekanslar Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Fenomen Öğretmenliğin Eğitime Olumlu Etkilerine İlişkin Bulgular

Tema	Kod	f	Katılımcı Kodları
Eğitimde öğrenci odaklı	Farklı bakış açısı kazandırma	7	K2, K30, K15, K17, K27, K45, K46
	Derse/eğitime ilgi artırma	4	K12, K36, K40, K42

etkileşim ve gelişim	Öğrenci aktifliği	3	K16, K20, K42
	Motivasyonu arttırma	3	K3, K29, K33
	Dersleri eğlenceli kılma	1	K20
	Merak uyandırma	1	K9
	Gelecek hayali kurma	1	K21
	Rekabet oluşturma	1	K11
	Programlı çalışma	1	K33
	Eksikleri kapatma	1	K41
	Kalıcı öğrenme	1	K37
Eğitimde erişilebilirlik ve katılım	Bilgiye ulaşma	11	K1, K16, K40, K43, K19, K23, K25, K31, K34, K45, K46
	Kolay erişim	7	K5, K7, K8, K11, K14, K32, K47
	Eğitime teşvik	5	K4, K6, K10, K36, K37
	Farklı ve çok sayıda kitleye ulaşma	3	K14, K35, K40
	Eğitimde eşitlik	2	K7, K8
Öğretimde yenilikçilik ve mesleki rol model olma	Velinin sisteme dahil olması	1	K38
	Farklı öğretim yöntemleri	4	K15, K17, K31, K35
	Örnek olma	4	K24, K26, K28, K34
	Meslek tanıtımı	3	K22, K26, K44

Tablo 1’de görüldüğü gibi fenomen öğretmenliğin olumlu etkilerine ilişkin görüşler dört tema altında birleştirilmiştir: *eğitimde öğrenci odaklı etkileşim ve gelişim*, *eğitimde erişilebilirlik ve katılım* ve *öğretimde yenilikçilik ve mesleki rol model olma*.

Eğitimde öğrenci odaklı etkileşim ve gelişim teması altında yer alan kodlar *farklı bakış açısı kazandırma* ($f = 7$), *ders/eğitime ilgi arttırma* ($f = 4$), *öğrenci aktifliği* ($f = 3$), *motivasyonu arttırma* ($f = 3$), *dersleri eğlenceli kılma* ($f = 1$), *merak uyandırma* ($f = 1$), *gelecek hayali kurma* ($f = 1$), *rekabet oluşturma* ($f = 1$), *programlı çalışma* ($f = 1$), *eksikleri kapatmada yardımcı olma* ($f = 1$) ve *kalıcı öğrenme* ($f = 1$) şeklindedir.

Eğitimde erişilebilirlik ve katılım temasının altında yer alan kodlar *bilgiye ulaşma* ($f = 11$), *kolay erişim* ($f = 7$), *eğitime teşvik* ($f = 5$), *farklı ve çok sayıda kitleye ulaşma* ($f = 3$), *eğitimde eşitlik* ($f = 2$), *velinin sisteme dahil olması* ($f = 1$) iken öğretimde yenilikçilik ve mesleki rol model olma teması altında *örnek olma* ($f = 4$), *farklı öğretim yöntemleri* ($f = 4$) ve *meslek tanıtımı* ($f = 3$) kodları yer almaktadır.

Öğretmen adaylarından bazılarının fenomen öğretmenliğin olumlu etkilerine ilişkin görüşleri özüne sadık kalınarak aşağıda sunulmuştur:

“*Rekabet artıkça kalite de artıyor. Artık sosyal medya platformlarından hızlıca bilgiye ulaşmak mümkün oluyor*” (K11, **Rekabet oluşturma, Kolay erişim**).

“*Bence fenomen öğretmenler öğrencinin daha çok aktif olmasında yarar sağlıyor. Ve öğrenilecek konunun akılda kalması için faydalı içerikler sunuyorlar.*” (K16, **Öğrenci aktifliği, Bilgiye ulaşım**).

“*Kullanılan farklı öğretim yöntem tekniklerin sosyal medya üzerinden yaygınlaşmasını sağlamaktadır.*” (K35, **Farklı ve çok sayıda kitleye ulaşma, Farklı öğretim yöntemleri**).

“Fenomen öğretmenliğin eğitim sistemi üzerinde yaratabileceği potansiyel riskler ve zararlar nelerdir?” sorusuna ilişkin öğretmen adaylarından alınan görüşlerin analizi sonucunda elde edilen tema, kod ve frekanslar Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Fenomen Öğretmenliğin Eğitim Üzerindeki Olası Zararlarına İlişkin Bulgular

Tema	Kod	f	Katılımcı Kodları
Öğrenci üzerindeki zararları	Teknoloji bağımlılığı	1	K2
	Odaklanma zorluğu	2	K4, K42
	Kararsızlık	1	K6
	Sağlık sorunları	1	K7
	Yetersiz öğrenci faydası	1	K9
	Öğrenci gizliliğini aksatma/etik	9	K10, K14, K19, K22, K35, K38, K40, K45, K46
	Eğitimden uzaklaşma	3	K15, K16, K22
	Huzursuz hissetme	2	K16, K17
	Olumsuz yönlendirme	3	K24, K31, K47
Eğitim sürecindeki algı, değer ve teknoloji kaynaklı sorunlar	Eğitimde olumsuzlukları görememe	2	K25, K34
	Eğitimde negatif algı	1	K26
	Eğitimde farklı duygulara yönelme	1	K29
	Eğitimde bilgi yanlışlığı	3	K1, K28, K36
	Eğitimde popüler kültür etkisi	1	K39
	Eğitimde değerlerin bozulması	1	K30
	Eğitimde bağımsızlık eksikliği	2	K32, K43
	Eğitimde mahremiyetten yoksun sınıflar	2	K40, K44
	Eğitimde teknoloji ağırlığı	1	K20
	Eğitimde zaman sorunu	1	K15
Öğretmene zararları	Eğitimde ertelenebilirlik	1	K5
	Eğitimde aksaklıklar	4	K7,
Diğer	Öğretmene fazla eleştiri	3	K8, K21, K26
	Öğretmeninde motivasyon düşüklüğü	2	K21, K33
Diğer	Olumsuz veli görüşü	3	K37, K45, K46
	Zararlı değildir	7	K2, K11, K13, K18, K27, K40, K48

Tablo 2’de görüldüğü gibi fenomen öğretmenliğin eğitim üzerindeki olası zararlarına ilişkin görüşler dört tema altında birleştirilmiştir: *öğrenci üzerindeki olası zararları*, *eğitim sürecindeki algı, değer ve teknoloji kaynaklı sorunlar*, *öğretmeninde olası zararları* ve *diğer*. Öğrenci üzerindeki olası zararları teması altında yer alan kodlar; *teknoloji bağımlılığı* ($f = 1$), *odaklanma zorluğu* ($f = 2$), *kararsızlık* ($f = 1$), *sağlık sorunları* ($f = 1$), *yetersiz öğrenci faydası* ($f = 1$), *öğrenci gizliliğini aksatma/Etik* ($f = 9$), *eğitimden uzaklaşma* ($f = 3$), *huzursuz hissetme* ($f = 2$) ve *olumsuz yönlendirme* ($f = 3$) şeklindedir.

Eğitim sürecindeki algı, değer ve teknoloji kaynaklı sorunlar temasının altında yer alan kodlar *eğitimde negatif algı* ($f = 1$), *eğitimde olumsuzlukları görememe* ($f = 2$), *eğitimde farklı duygulara yönelme* ($f = 1$), *eğitimde bilgi yanlışlığı* ($f = 3$), *eğitimde popüler kültür etkisi* ($f = 1$), *eğitimde değerlerin bozulması* ($f = 1$), *eğitimde bağımsızlık eksikliği* ($f = 2$), *eğitimde mahremiyetten yoksun sınıflar* ($f = 2$), *eğitimde teknoloji ağırlığı* ($f = 1$), *eğitimde zaman sorunu* ($f = 1$), *eğitimde ertelenebilirlik* ($f = 1$), *eğitimde aksaklıklar* ($f = 4$) şeklindedir.

Öğretmene olası zararları teması altında *öğretmene fazla eleştiri* ($f = 3$) ve *öğretmende motivasyon düşüklüğü* ($f = 2$) kodlar yer almaktadır. Bu temalar dışında *olumsuz veli görüşü* ($f = 3$) ve *zararlı değildir* ($f = 7$) ifadelerini belirten katılımcılar da yer almaktadır.

Öğretmen adaylarından bazılarının fenomen öğretmenliğin olası zararlarına ilişkin görüşleri özüne sadık kalınarak aşağıda sunulmuştur:

“Zamanla sadece paylaşım yapma amaçlı öğretim faaliyetlerine yönelme öğrenci faydasını aksatma.” (K9, **Yetersiz öğrenci faydası**).

“Çocukları sosyal medyaya yönlendirip eğitimden uzaklaştırabilir ders işleme süresi artar ve konular yetişmez.” (K15, **Eğitimden uzaklaşma, Eğitimde zaman sorunu**).

“Sosyal medya ve eğitimi birbirine karıştırma durumları olabilir ve bu da eğitimi olumsuz etkiler ve bazı öğrencileri rahatsız edebilir öğrencilerin okula ilgisi azalabilir.” (K16, **Eğitimden uzaklaşma, Huzursuz hissetme, Eğitimde aksaklıklar**).

“Öğrencilerin takipçi kazanma aracı olarak kullanıyor olması, sosyal medyaya göre ve hareket etme gibi eğitim değerlerine aykırı durumlar söz konusu olabiliyor.” (K30, **Eğitimde değerlerin bozulması**).

“Eğitim sisteminde fenomen öğretmenlik uygulamalarının daha verimli ve etkili hale getirilmesi için hangi stratejiler uygulanabilir?” sorusuna ilişkin öğretmen adaylarından alınan görüşlerin analizi sonucunda elde edilen tema, kod ve frekanslar Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3- Fenomen Öğretmenliğin Eğitim Sistemimizde Daha Etkili Hale Getirilmesine İlişkin Bulgular

Tema	Kod	f	Katılımcı Kodları
Sosyal medya kullanımı	Eğitim materyallerinin paylaşımı	6	K9, K16, K19, K25, K31, K45
	Sosyal medya etkileşimini arttırma	3	K1, K14, K24
	Öğrencilerin sosyal medyada paylaşılması	1	K35
Teknoloji ve dijital araçların kullanımı	Teknolojinin etkin kullanımı	3	K4, K29, K48
	Teknoloji destekli öğrenme	1	K36
	Yapay zekayla bağlantı kurma	1	K20
	Dijital pazarlama	1	K8
	Ders içeriklerini kayıt altına almak	1	K32
Fenomen öğretmenliğin tanıtımı ve özendirilmesi	Model öğretmen olarak rol model olma	2	K26, K37
	Fenomen öğretmenlik tanıtımı	2	K7, K18
	Fenomen öğretmenliğe teşvik	1	K2
Öğrenci merkezli eğitim ve etkinlikler sunmaya teşvik	Hedef kitlenin ihtiyaçlarına yönelik davranış	1	K30
	Öğrenime teşvik etmesi	1	K28
	Sınıflarda çeşitli etkinlikler uygulama	2	K12, K23

Eğitim sistemine yenilikçi yaklaşımlar kullanma	Fenomen öğretmenlik ile ilgili eğitimler düzenleme	2	K27, K42
	İnovasyon ve yenilik	2	K13, K17
Sınıf yönetimi ve disiplin	Davranış kuralları ve disiplin politikaları	7	K12, K14, K17, K19, K22, K40, K46
	MEB ile iş birliği yapmak	6	K11, K33, K34, K38, K44, K45
	Topluluk desteği sunma	4	K3, K5, K10, K47
Destek sağlama	Öğretmenlerin iş yükünü azaltma ve zaman yönetimi	1	K15
	Destekleyici materyaller sağlama	1	K6
Diğer	Olumsuz düşünce	1	K39
	Yorumum yok	3	K21, K41, K43

Tablo 3'te görüldüğü gibi fenomen öğretmenliği eğitim sistemimizde daha etkili hale getirme ile ilgili görüşler sekiz tema altında birleştirilmiştir: *Sosyal medya kullanımı, teknoloji ve dijital araçların kullanımı, fenomen öğretmenliğin tanıtımı ve özendirilmesi, öğrenci merkezli eğitim ve etkinlikler sunmaya teşvik, eğitim sistemine yenilikçi yaklaşımlar kullanma, sınıf yönetimi ve disiplin, destek sağlama ve diğer.*

Sosyal medya kullanımı teması altında yer alan kodlar *sosyal medya etkileşimini arttırma (f = 3), eğitim materyallerinin paylaşımı (f = 6) ve öğrencilerin sosyal medyada paylaşılması (f = 1)* iken teknoloji ve dijital araçların kullanımı teması altında yer alan kodlar *teknolojinin etkin kullanımı (f = 3), teknoloji destekli öğrenme (f = 1), yapay zekâyla bağlantı kurma (f = 1), dijital pazarlama (f = 1) ve ders içeriklerini kayıt altına almak (f = 1)* şeklindedir.

Fenomen öğretmenliğin tanıtımı ve özendirilmesi teması altında *model öğretmen olarak rol model olma (f = 2), fenomen öğretmenlik tanıtımı (f = 2) ve fenomen öğretmenliğe teşvik (f = 2)* kodları yer alırken öğrenci merkezli eğitim ve etkinlikler sunmaya teşvik teması altında *hedef kitlenin ihtiyaçlarına yönelik davranış (f = 1), öğrenime teşvik etmesi (f = 1), sınıflarda çeşitli etkinlikler uygulama (f = 2)* kodları yer almaktadır. Eğitim sistemine yenilikçi yaklaşımlar kullanma teması altında ise *fenomen öğretmenlikle ilgili eğitimler düzenleme (f = 2) ve inovasyon ve yenilik (f = 2)* kodları yer almaktadır.

Destek sağlama teması altında yer alan kodlar *destekleyici materyaller sağlama (f = 1), öğretmenlerin iş yükünü azaltma ve zaman yönetimi (f = 1), MEB ile iş birliği yapma (f = 6) ve topluluk desteği sunma, (f = 4)* iken sınıf yönetimi ve disiplin teması altında *davranış kuralları ve disiplin politikaları (f = 7)* kodlar bulunmamaktadır. Bu temaların dışında olumlu etkisinin olmadığını (f = 1) ve yorumunun olmadığını (f = 3) belirten katılımcılar da yer almaktadır.

Fenomen öğretmenliği eğitim sistemimizde daha etkili hale getirme ile ilgili görüşlerden bazıları özüne sadık kalınarak aşağıda sunulmuştur:

“Teknoloji çağında olduğumuz için gerek eğitimde gerek öğretimde ve gerek günlük hayatımda teknolojinin avantajlarını ve etkisini inkar edemeyiz bu yüzden bunu eğitime de uyarlamamız gerektiğini düşünüyorum öğretmenler olarak ve aktivitelerle oyunlarla

öğrencileri öğrenme konusunda motive edebiliriz.” (K23, Sınıflarda çeşitli etkinlikler uygulama).

“Herkesin yapabileceği değil de MEB tarafından takip edilen kişiler tarafından yapılması uygun olabilir.” (K33, MEB ile iş birliği yapma).

“Fenomen öğretmenliği daha etkili kılmak için, öğretmenlerin dijital okuryazarlığını artırmalı ve sosyal medyayı derslerde kullanmalarını teşvik etmeliyiz. Yaratıcı içerik üretimi konusunda eğitimler vermeliyiz.” (K42, Fenomen öğretmenlik ile ilgili eğitimler düzenleme).

“Fenomen öğretmenler MEB’in belirlediği kurallara göre paylaşım yapmaya dikkat edebilir. Ayrıca bazı fenomen öğretmenlerin paylaşımları diğer öğretmenlere hiç yarar sunmamaktadır (örneğin öğrencileriyle sadece popüler akım videolarını çeken öğretmenler) bu tarz videolar çeken öğretmenler izleyen öğretmenlerin işine yarayacak derslerinde kullandıkları farklı yöntemleri, öğrencilere sınıfta yaptırdığı etkinlik ve oyunları vs. paylaşırlarsa fenomen öğretmenliğin daha etkili bir hâle geleceğini düşünüyorum.” (K45, Eğitim materyallerinin paylaşımı, MEB ile iş birliği yapmak).

“Fenomen öğretmenliğin öğretmenlik mesleğinin gelişimi ve öğretmenlerin mesleki yeterliklerine olan katkıları nelerdir?” sorusuna ilişkin öğretmen adaylarından alınan görüşlerin analizi sonucunda elde edilen tema, kod ve frekanslar Tablo 4’te sunulmuştur.

Soru 4- Fenomen Öğretmenliğin Öğretmenlik Mesleğine Katkılarına İlişkin Bulgular

Tema	Kod	f	Katılımcı Kodları
Öğretmen ve öğrenci etkileşimi	Öğretmen ile öğrenci arasında olumlu ilişki kurma	2	K8, K20
	Öğrencinin aktif katılımını sağlama	4	K2, K5, K16, K36
	Rol/model olma	2	K4, K22
Eğitim yöntemleri ve yenilikler	Öğretmenlere ders içeriği hakkında ilham olma (fikir verme)	6	K10, K23, K25, K43, K44, K45
	Zamanı verimli kullanma (aktif ve eğlenceli)	3	K1, K2, K20
	Mekândan bağımsızlık	2	K32, K47
	Yeni yöntem ve teknik geliştirme	2	K24, K42
	Eğitim-öğretimde kolaylık sağlama	2	K7, K36
	Öğrenci merkezli eğitime yönelik tutum geliştirme	1	K35
	Tercihe yönelik öğretmen seçimi	1	K3
Mesleğe ve derslere yönelik olumlu tutum geliştirme	14	K6, K9, K12, K13, K15, K16, K20, K30, K34, K37, K38, K40, K43, K48	

	Öğretmenler arası (aynı veya farklı branş) etkileşim sağlama	5	K11, K17, K19, K31, K42
	Mesleki gelişime teşvik etme	2	K17, K27
	Ekonomik olarak katkı sağlama	1	K11
	Sosyal medyanın olumlu yönünü kullanma	1	K33
	Öğretmenlik mesleğinin sürekliliği ve önemi	1	K40
	Öğretmenlere mesleki rehberlik sağlama	1	K46
	Öğretmenlik mesleğinin çok yönlülüğü	1	K29
Mesleki ün sağlama	Mesleki tanınırlık (ünlülük) sağlama	6	K11, K19, K21, K28, K30, K42
	Ünlü insanlarla etkileşim sağlama	1	K14
Diğer etkiler ve yansımalar	Yorum yok	2	K18, K41
	Herhangi bir etkisi olmaz	2	K39, K45
	Olumlu-olumsuz etkisi olabilir	1	K26

Tablo 4'te görüldüğü gibi fenomen öğretmenliğin, öğretmenlik mesleğine katkılarının ne şekilde olabileceğine ilişkin görüşler beş tema altında birleştirilmiştir: *öğretmen ve öğrenci ilişkisi, eğitim yöntemleri ve yenilikler, öğretmenlik mesleği ve mesleki gelişim, mesleki ün sağlama, diğer etkiler ve yansımalar*.

Öğretmen ve öğrenci ilişkisi teması altında yer alan kodlar *öğretmen ile öğrenci arasında olumlu ilişki kurma* ($f = 2$), *öğrencinin aktif katılımını sağlama* ($f = 4$), *rol/model olma* ($f = 2$) şeklinde iken eğitim yöntemleri ve yenilikler teması altında yer alan kodlar *zamanı verimli kullanma (aktif ve eğlenceli)* ($f = 3$), *mekandan bağımsızlık* ($f = 2$), *yeni yöntem ve teknik geliştirme* ($f = 2$), *öğretmenlere ders içeriği hakkında ilham olma (fikir verme)* ($f = 6$), *eğitim-öğretimde kolaylık sağlama* ($f = 2$), *öğrenci merkezli eğitime yönelik tutum geliştirme* ($f = 1$), *tercihe yönelik öğretmen seçimi* ($f = 1$) şeklindedir. Öğretmenlik mesleği ve mesleki gelişim teması altında *mesleğe ve derslere yönelik olumlu tutum geliştirme* ($f = 14$), *mesleki gelişime teşvik etme* ($f = 2$), *öğretmenler arası etkileşim sağlama* ($f = 5$), *ekonomik olarak katkı sağlama* ($f = 1$), *sosyal medyanın olumlu yönünü kullanma* ($f = 1$), *öğretmenlik mesleğinin sürekliliği ve önemi* ($f = 1$), *öğretmenlere mesleki rehberlik sağlama* ($f = 1$) ve *öğretmenlik mesleğinin çok yönlülüğü* ($f = 1$) kodları yer alırken mesleki ün sağlama teması altında yer alan kodlar *mesleki tanınırlık (ünlülük) sağlama* ($f = 6$), *ünlü insanlarla etkileşim sağlama* ($f = 1$) şeklinde kodlar yer almaktadır. Bu temalar dışında *olumlu veya olumsuz herhangi bir etkisinin olabileceğini* ($f = 1$), *herhangi bir etkisinin olmayacağını* ($f = 2$) ve *hiçbir yorumu olmayan* ($f = 2$) katılımcılar da bulunmaktadır.

Fenomen öğretmenliğin öğretmenlik mesleğine katkılarının ne şekilde olabileceğine ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerden bazıları özüne sadık kalınarak aşağıda sunulmuştur:

“İnsanların öğretmenlik mesleğine ilgileri ve bakış açıları olumlu yönde etkilenebilir.”

(K12, Öğretmenlik mesleğine karşı geliştirilen olumlu tutum)

“Sosyal medyanın olumsuzluk ve eğitim dışılık algısını kırabilir.” **(K33, Sosyal medyanın olumlu yönünü kullanma)**

“Öğretmenleri teşvik ederek ders etkinlik çalışmalarını artırır, öğretmenlerin mesleğini benimseyip sevmesine katkısı olur, meslek seçimi yapacak kişilere öğretmenliği tanıtmış olur.” (K34, Öğretmenlik mesleğine karşı geliştirilen olumlu tutum, Mesleğe ve derslere yönelik olumlu tutum geliştirme)

“Bununla ilgili bir fikrim yok çünkü fenomen öğretmenleri takip ediyorum ancak bir katkı sunduklarını çok da düşünmüyorum. Yine düzgün ve faydalı paylaşımlar yapan öğretmenlerin paylaştıklarından diğer öğretmenlerinden derslerinde faydalanabileceğini düşünüyorum.” (K45, Öğretmenlere ders içeriği hakkında ilham olma ‘fikir verme’, Herhangi bir etkisi olmaz)

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışmada sosyal medya platformlarını etkili kullanan ve fenomen olarak tanımlanan öğretmenlerin paylaştığı içeriklerin öğrencilerin eğitim ve öğretim sürecine olumlu ve olumsuz etkilerini, öğretmenlerin mesleki gelişimine olan katkılarını ve eğitim sistemi üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda eğitim fakültesinde eğitim görmeye devam eden ve mezun olmuş 48 öğretmen adayını ve öğretmenin fenomen öğretmenliğe ilişkin görüşleri alınmıştır.

Araştırmadan elde edilen ilk bulguya göre fenomen öğretmenliğin eğitim üzerinde, öğrenci üzerinde ve öğretmenlik mesleği üzerinde olumlu etkilerinin olduğuna dair görüşler elde edilmiştir. Öğrenci üzerindeki olumlu etkilerine dair; öğrenciye farklı bakış açısı kazandırma, derse/eğitime ilgi arttırma, öğrencinin aktif katılımında bulunması, motivasyon arttırımı, dersleri eğlenceli kılma, merak uyandırma, gelecek hayali kurma, rekabet oluşturma, programlı çalışma, eksikleri kapatma, kalıcı öğrenme ve bilgiye ulaşımı kolaylaştırma görüşleri belirtilmiştir.

Eğitim üzerindeki olumlu etkilerine dair; kolay erişim, eğitime teşvik, farklı ve çok sayıda kitleye ulaşma, eğitimde eşitlik ve velinin sisteme dahil olması görüşleri belirtilmiştir. Öğretmenlik mesleğine dair ise; farklı öğretim yöntemleri, örnek olma ve meslek tanıtımı görüşleri elde edilmiştir. Kaya ve Toker Gökçe (2023), Tuten (2008), Singh ve Diamo (2015) taraflarından yapılan çalışmalarda da fenomen öğretmenliğin eğitim üzerindeki olumlu etkilerinden bahsedilmiştir.

Tuten (2008) sosyal medya fenomeni öğretmenlerin sosyal medyada aktif olduğunu, başka kullanıcıları etkilediğini ve sosyal medyanın kullanıcılar için faydalı olduğunu belirtmiştir. Singh ve Diamo (2015) fenomen öğretmenlerin ders içeriklerinden birçok farklı öğrenci kitlesinin yararlanabileceğinden bahsetmiştir. Kaya ve Toker Gökçe (2023) ise fenomen öğretmenlerin sosyal medyayı kullanarak bilgiye kısa sürede erişebildiklerini, yaratıcı fikirler üretip fikir alışverişinde bulunabildiklerini ve hem bireysel

Songül KARABATAK, Aybüke Hilal KARADAĞ, Ayça ALPER, Elif Ezgi BATUR, Zeynep Sudan BAHCIVAN hem de mesleki olarak kendilerini birçok açıdan geliştirme imkanı sağladıklarını belirtmiştir. Öğrenciler içine derse aktif katılım sağlamasıyla daha verimli bir ders süreci geçirileceğini dolayısıyla akademik başarının artacağını söyleyerek fenomen öğretmenliğin olumlu etkilerine değinmiştir. Çalışmaların sonuçlarının, fenomen öğretmenliğin eğitim sistemi, öğrenciler ve öğretmenler üzerindeki pek çok olumlu etkisini ortaya koyduğu ve fenomen öğretmenliğin eğitim süreçlerinde öğrenci motivasyonunu artırdığı, derslere ilgiyi güçlendirdiği ve eğitimi hem öğrenciler hem de öğretmenler için daha etkili ve erişilebilir hale getirdiği söylenebilir.

Araştırmadan elde edilen diğer bir sonuca göre fenomen öğretmenliğin eğitim üzerinde, öğrenciler üzerinde ve öğretmen üzerinde olası zararlarının da olduğu ortaya çıkmıştır. Fenomen öğretmenliğin öğrencilerin gizliliğini aksattığı, etik değerlerini aştığı, teknolojiye bağımlı kıldığı, onları eğitimden uzaklaştırdığı ve odaklanmalarını zorlaştırarak olumsuz yönlendirdiği belirtilmiştir. Bunların yanında fenomen öğretmenliğin öğrencileri kararsızlaştırdığı, huzursuzluğa sevk ettiği ve sağlık sorunlarına yol açtığı da belirtilmiştir. Ayrıca Kaya ve Toker Gökçe (2023) taraflarından yapılan çalışmada da fenomen öğretmenliğin eğitim üzerindeki olası zararlarından bahsedilerek öğrenciler tarafından sosyal medya kullanımının dikkat dağınıklığına yol açabilecek bir risk olduğu belirtilmiştir. Elde edilen bu sonuçlara göre, fenomen öğretmenliğin eğitim süreçlerinde faydalı bir araç olabileceği ancak potansiyel zararlarını en aza indirecek önlemler alınmasının önemli olduğu söylenebilir.

Eğitime olası zararları olarak ise fenomen öğretmenlerin eğitimde olumsuzlukları görememe, eğitimde negatif algıların oluşumu, eğitimde farklı duygulara yönelme, eğitimde bilgi yanlışlığı, eğitimde popüler kültür etkisi, eğitimde bağımsızlık eksikliği, eğitimde teknoloji ağırlığı, eğitimde zaman sorunu, eğitimde aksaklıklar, eğitimde mahremiyetten yoksun sınıflar, eğitimde ertelenebilirlik ve eğitimde değerlerin bozulması gibi olası zararları olduğu belirtilmiştir. Öğretimde olası zararları ile ilgili olarak da fenomen öğretmenliğin öğretmenin fazla eleştiri almasına, öğretimde motivasyon düşüklüğü oluşturmaya veya bu konuda herhangi bir olası zararlarının olmadığına dair görüşler vurgulanmıştır. Bunlar dışında bazı katılımcılar fenomen öğretmenliğin olumsuz veli görüşleri oluşturduğunu belirtmiştir.

Araştırmada elde edilen diğer bir sonuca göre fenomen öğretmenliğin eğitim sistemimizde daha etkili hale getirilmesinin eğitim üzerinde, öğrenciler üzerinde, fenomen öğretmenlik üzerinde pek çok olumlu etkisinin olacağı belirtilmiştir. Bu olumlu etkilere göre; fenomen öğretmenlerin sosyal medya etkileşimini artırması gerektiği, eğitim materyallerinin paylaşımını sürdürmeleri gerektiği, öğrencilerin sosyal medyada paylaşılmasının fenomen öğretmenliği eğitim sistemimizde daha etkili hale getireceği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Kaya ve Toker Gökçe (2023) çalışmasında fenomen öğretmenlerin sosyal medya ortamını kullanarak öğrenciler için daha etkili ve eğlenceli bir yaşam sunduğunu vurgulamaktadır. Avcı (2020) ise sosyal medyanın faydalarına geniş bir şekilde yer verilmiş ve bunun, fenomen

öğretmenliğin eğitime entegrasyonunu olumlu yönde geliştirecek bir unsur olduğuna değinilmiştir. Ayrıca yaptığımız çalışmada teknoloji ve dijital araçların kullanımı bağlamında, fenomen öğretmenlerin teknolojiyi etkin kullanmaları, teknoloji destekli öğrenmeyi teşvik etmeleri, yapay zekayla bağlantı kurmaları, dijital pazarlama yöntemlerini benimsemeleri ve ders içeriklerini kayıt altına alarak eğitimde yenilikçi yaklaşımlar geliştirmeleri gerektiği görüşleri belirtilmiştir. Kaya ve Toker Gökçe (2023) de teknolojinin günümüzde hızla geliştiğine, dijital araçlarla bilginin kolayca yayılacağına vurgu yapmıştır. Fenomen öğretmenliğin eğitime olumlu etkilerinin artırılması için fenomen öğretmenliğin tanıtımı ve özendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu çalışmada fenomen öğretmenlerin hedef kitlenin ihtiyaçlarına yönelik davranış sergilemeleri, öğrenime teşvik edici etkinlikler sunmaları ve sınıflarda çeşitli etkinlikler uygulamaları gerektiği yönünde görüşler ortaya konmuştur. Eğitim sisteminde yenilikçi bir yaklaşım olarak fenomen öğretmenliğin ele alınması, bu öğretmenlik türüne yönelik stratejilerin geliştirilmesi ve sınıf yönetimi ile disiplin konularının öncelikli olarak ele alınması gerektiği dikkat çeken görüşler arasındadır.

Bu çalışma, öğretmenlerin eğitimde destekleyici yaklaşımlar ve somut materyal çeşitliliği konusundaki ihtiyaçlarının, eğitim süreçlerinde önemli bir rol oynadığı görülmüştür. Fenomen öğretmenlik uygulamaları ise bu desteği sağlamada potansiyel bir kaynak olarak değerlendirilmektedir. Ancak bazı katılımcıların fenomen öğretmenliğin etkisine dair çekimsiz kalmaları, bu kavramın eğitim sistemi içindeki rolüne dair daha fazla araştırma ve tartışma gereksinimine işaret etmektedir. Avcı (2020) çalışmasında sosyal medya kullanımının eğitim sistemini daha etkisiz hale getirdiğine dair olumsuz görüşler bildirilmiştir. Bu bulgular, fenomen öğretmenliğin birçok alanda olumlu etkileri olduğuna dair görüşleri desteklemekle birlikte, fenomen öğretmenliğin eğitim sistemine entegre edilmemesi gerektiği yönünde bir görüşe de ulaşıldığını göstermektedir.

Çalışmadan elde edilen bir diğer sonuca göre, fenomen öğretmenliğin öğretmenlik mesleğine de fayda sağladığı görülmüştür. Özellikle öğretmen ve öğrenci ilişkilerinde, fenomen öğretmenliğin öğretmen ile öğrenci arasında güçlü bir bağ kurmayı, öğrencilerin derse daha aktif katılmalarını teşvik etmeyi ve öğretmeni bir rol model olarak benimsemelerini desteklediği belirtilmiştir. Avcı'nın (2020) çalışmasında ise sosyal medyanın ders içeriklerini daha anlaşılır hale getirdiği, bu durumun sınıf içi performansı artırdığı ve böylece öğretmen-öğrenci arasında olumlu ilişkiler kurulmasına katkı sağladığı ortaya konmuştur. Bu sonuç, fenomen öğretmenliğin yalnızca öğrencilerin öğrenme sürecine değil, aynı zamanda öğretmenlik mesleğinin niteliğine de olumlu katkılar sağlayabileceğini göstermektedir. Fenomen öğretmenliğin, öğretmen ve öğrenci arasında güçlü bir iletişim kurarak derse katılımı artırdığı ve öğretmenleri rol model haline getirdiği söylenebilir. Ayrıca, sosyal medya kullanımıyla ders

Songül KARABATAK, Aybüke Hilal KARADAĞ, Ayça ALPER, Elif Ezgi BATUR, Zeynep Sudan BAHCIVAN
içeriklerinin daha anlaşılır hale gelmesi ve sınıf içi performansı desteklemesi, bu uygulamanın öğretim süreçlerini daha etkili kılabileceğini düşündürmektedir.

Elde edilen görüşler doğrultusunda eğitim yöntemleri ve yenilikler; zamanı verimli kullanma (aktif ve eğlenceli), mekandan bağımsızlık, yeni yöntem ve teknik geliştirme, öğretmenlere ders içeriği hakkında ilham olma (fikir verme), eğitim-öğretimde kolaylık sağlama, öğrenci merkezli eğitime yönelik tutum geliştirme, tercihe yönelik öğretmen seçimi durumları belirtilmiştir. Bunların yanısıra öğretmenlik mesleği ve mesleki gelişim; mesleki gelişime teşvik etme, öğretmenler arası (aynı veya farklı branş) etkileşim sağlama, öğretmenlik mesleğine karşı geliştirilen olumlu tutum, ekonomik olarak katkı sağlama, öğretmenlik mesleğinin sürekliliği ve önemi, öğretmenlere mesleki rehberlik sağlama, öğretmenlik mesleğinin çok yönlülüğü, mesleğe ve derslere yönelik olumlu tutum geliştirme, sosyal medyanın olumlu yönünü kullanma ifadeleri de yer almıştır. Avcı (2020) çalışmasında, öğretmenlerin sosyal medya platformları aracılığıyla topluluklar kurarak farklı branşlar arasında etkileşimde bulunabileceği, böylece mesleki gelişimlerini destekleyecek yeni yöntem ve teknikler keşfederek bu bilgileri diğer branşlardaki öğretmenlerle paylaşma fırsatı bulabilecekleri vurgulanmıştır.

Çalışmadan elde edilen bir diğer bulguya göre fenomen öğretmenler geniş bir kitleye ulaşabildikleri için mesleklerinin daha fazla görünürlük kazanmasına olanak tanımaktadır. Bu durum, öğretmenlerin kişisel marka oluşturma süreçlerine katkı sağlamakta ve mesleklerine olan ilginin artmasına aracılık edebileceği söylenebilir. Ayrıca, ünlü kişilerle etkileşim kurma fırsatı, öğretmenlerin bilgi alışverişi yapma, sosyal sorumluluk projelerinde yer alma ve mesleklerine dair yenilikçi fikirleri yayma açısından önemli bir zemin oluşturabilmektedir. Kotler ve Keller'in (2016) kişisel markalaşmanın profesyonel başarı üzerindeki etkisini ele alan çalışmalarıyla örtüşmektedir. Fenomen öğretmenlerin sosyal medya platformlarında aktif olmaları, öğretmenlik mesleğini yalnızca eğitim topluluğu içinde değil, toplumun geniş kesimlerinde de görünür kılmakta ve meslek algısının olumlu yönde değişmesine aracılık etmektedir. Carpenter ve Krutka'nın (2014) sosyal medyanın öğretmenlerin mesleki ağlarını genişletme ve bilgi paylaşım süreçlerine katkı sunduğunu belirten çalışmaları, bu bulguyu desteklemektedir. Bu durum, fenomen öğretmenlerin yalnızca bireysel düzeyde değil, meslektaşlarına da profesyonel gelişim açısından örnek teşkil ettiğini göstermektedir. Bu durum, fenomen öğretmenliğin öğretmenlerin mesleki prestijini artırma ve mesleki etkileşim ağlarını genişletme yönünde pozitif etkiler yarattığı şeklinde yorumlanabilir.

5. ÖNERİLER

Yapılan çalışma sonucunda fenomen öğretmenliğin hem öğretmenler hem de öğrenciler açısından birçok olumlu etkisi olduğu söylenebilir. Fenomen öğretmenlerin sosyal medyada aktif olmaları, eğitim materyallerini paylaşmaları ve dijital araçları derslerde kullanmaları, öğrencilerin öğrenmesini ve derse

katılımını arttıracığı öngörüsüyle öğrenci motivasyonunu artıracığı düşünülebilir. Bu nedenle sosyal medyayı etkili kullanan öğretmenlerin mesleki tanınırlıklarını artırmaları teşvik edilebilir. Öğretmenlik mesleğinin gelişimine katkı sağlamak ve fenomen öğretmenliğin olumlu yönlerini anlatmak amacıyla, öğretmenler arasında düzenli bilgi paylaşım platformları oluşturulmalıdır. Bu platformlar, öğretmenlerin deneyimlerini ve yenilikçi eğitim yöntemlerini paylaşabilecekleri bir ortam sunmalıdır. Ayrıca fenomen öğretmenlerin, MEB ile iş birliği yaparak öğretmenlerin iş yükünü azaltacak ve zaman yönetimini kolaylaştıracak destekleyici materyaller sağlamaları, eğitim süreçlerini daha verimli hale getirebilir. Bununla birlikte, fenomen öğretmenliğin tanıtımının yapılması ve öğrenci merkezli eğitim etkinliklerinin teşvik edilmesi, fenomen öğretmenlik modelinin yaygınlaşmasını destekleyebilir.

Çalışma, fenomen öğretmenliğin olumlu etkilerinin yanı sıra, eğitim, öğrenciler ve öğretmenler üzerinde olası zararlar barındırabileceğini de ortaya koymuştur. Özellikle öğrencilerin gizlilik ihlali, etik değerlerin aşılması, teknoloji bağımlılığı ve dikkat dağınıklığı gibi riskler, fenomen öğretmenliğin dikkatle ele alınması gereken yönlerine işaret etmektedir. Eğitimin fenomen öğretmenliğin olası zararlarından en az düzeyde etkilenmesi amacıyla; öğrencilerin ve öğretmenlerin sosyal medya kullanımının teknoloji bağımlılığına yol açmaması için sınırlandırılması veya kontrol altında tutulması, sosyal medya kullanımının etik ve gizlilik standartlarının artırılıp öğrenci ve öğretmenlerin düzenli aralıklarla bu konuda eğitim almalarının sağlanması, fenomen öğretmenlerin kullanmış oldukları eğitim içeriklerinin yenilenmesi ve denetlenmesi artırılarak eğitim içeriğinin kalitesinin artırılması, öğretmenlerin olası olumsuz yorumlara ve motivasyon düşüklüğüne karşı destekleme programlarının oluşturulması, velilerinin fenomen öğretmenlik konusunda bilgilendirilerek oluşabilecek zararlara karşı bilinçli ebeveynlerini varlığının sağlanması fenomen öğretmenliğin eğitim üzerindeki olası zararlarının azalmasında yardımcı olacaktır.

6. KAYNAKÇA

- Avcı, F. (2020). Öğretmenlerin sosyal medya kullanımları ve sosyal medya kavramına ilişkin metaforik algıları. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(2), 769-788.
- Avcı, F., & Er, H. (2019). Investigation of teacher views on digital addiction and suggestions for solution. *Language Teaching and Educational Research*, 2(2), 132-159. DOI: <https://doi.org/10.35207/late.602235>.
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles-Huberman modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 1-15.
- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenilirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 23-28.

- Boyd, D. M., & Ellison, N. B. (2007). Social network sites: Definition, history, and scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 13(1), 210-230.
- Breakenridge, D. (2009). *New media, new tools, new audiences*. New Jersey: FT Press.
- Carpenter, J.P., Shelton, C.C., Curcio, R. & Schroeder, S. (2021). The Education Influencer: New Possibilities and Challenges for Teachers in the Social Media World. In E. Langran & L. Archambault (Eds.), *Proceedings of Society for Information Technology & Teacher Education International Conference* (pp. 1712-1721). Online, United States: Association for the Advancement of Computing in Education (AACE). Retrieved September 16, 2024 from <https://www.learntechlib.org/primary/p/219338/>.
- Carpenter, J. P., & Krutka, D. G. (2014). How and why educators use Twitter: A survey of the field. *Journal of Research on Technology in Education*, 46(4), 414-434.
- Chugh, R., Grose, R., & Macht, S. A. (2020). Social media usage by higher education academics: A scoping review of the literature. *Education and Information Technologies*, 26, 983-999. <https://doi.org/10.1007/s10639-020-10288-z>
- Eysenbach, G., & Köhler, C. (2002). How do consumers search for and appraise health information on the world wide web? Qualitative study using focus groups, usability tests, and in-depth interviews. *Bmj*, 324(7337), 573-577.
- Kotler, P., & Keller, K. L. (2016). *A framework for marketing management*. Prentice Hall.
- Konuk, N. ve Güntaş, S. (2019). Sosyal medya kullanımı eğitimi ve bir eğitim aracı olarak sosyal medya kullanımı. *Uluslararası Girişimcilik ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 1-25.
- Lee, Y. & Dinh, C. (2021). I want to be as trendy as influencers – how “fear of missingout” leads to buying in-Tention for product send orsed by social medias. *Journal of Research in Interactive Marketing*, 2040-7122.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. New York: Sage Publications, Inc.
- Özdemir, S. M. (2016). Öğretmen niteliğinin bir göstergesi olarak sürekli mesleki gelişim. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(3), 233-244.
- Silius, K., Kailanto, M., & Tervakari, A. (2011, April 4-6). *Evaluating the quality of social media in an educational context*. Paper presented at the 2011 IEEE Global Engineering Education Conference (EDUCON), Amman. <https://doi.org/10.1109/EDUCON.2011.5773183>
- Singh, S., & Diamo, S. (2015). *Social Media Marketing for Dummies*. John Wiley&Sons.
- Solmaz, B., Tekin, G., Herzem, Z., & Demir, M. (2013). İnternet ve sosyal medya kullanımı Üzerine bir uygulama. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 7(4), 23-32.
- Stathopoulou, A., Siamagka, N. T., & Christodoulides, G. (2019). A multi-stakeholder view of social media as A supporting tool in higher education: An educator student perspective. *European Management Journal*, 37(4), 421-431. <https://doi.org/10.1016/j.emj.2019.01.008>

-
- Tiryakioğlu, F. & Erzurum, F. (2011). *Bir eğitim aracı olarak ağların kullanımı*. 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications. 27-29 April, 2011 Antalya-Turkey.
- Toker-Gökçe, A. & Kaya, O. (2023). *Sosyal medya fenomeni öğretmenler hakkında öğretmen görüşleri (Instagram örneği)*. 8th International New York Academic Research Congress on Humanities and Social Sciences Proceedings Book, New York, Amerika Birleşik Devletleri, 24 - 26 Haziran 2023, ss.77-87.
- Tonbuloğlu, İ. & İşman, A. (2014). Öğretmenlerin sosyal ağları kullanım profillerinin incelenmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 320-333.
- Tuten, T. L. (2008). *Advertising2.0: Social Media Marketing in A Web 2.0 World*. ABCCLIO. 89-93.
- Uştu, H., Taş, A. M., & Sever, B. (2016). Öğretmenlerin mesleki gelişime yönelik algılarına İlişkin nitel bir araştırma. *Elektronik Mesleki Gelişim ve Araştırma Dergisi*, 1(1), 5-23. [https:// DOI: 25.1234/0123456789](https://doi.org/10.25123/0123456789)
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

With the advancement of technology, social media and its associated innovations have become integral to contemporary life. Given that education cannot be viewed in isolation from the socio-cultural context in which it exists, the education system has also adapted to these changes. This study investigates the impact of the concept of influencer teaching, which has emerged alongside the rapid development of technology and the pervasive use of social media, on pre-service teachers and the transformations it engenders. Specifically, it explores how phenomenal teachers integrate social media platforms into their educational practices, enhance the efficiency of their instructional processes, assess the potential advantages and disadvantages of such practices on education, and contribute to the professional development of teaching.

Social media has evolved into a readily accessible resource for individuals today, expediting users' access to information and facilitating immediate access to educational content. These attributes enable students to engage in their learning processes more independently and flexibly while accommodating individual differences. Furthermore, social media allows educators to access a vast array of materials, develop innovative methods and techniques, and foster content interaction among teachers within the same subject area.

The objective of this study is to analyze the role of influencer teaching within the education system, its ramifications, and potential avenues for enhancement from an academic standpoint. To achieve this, the effects of influencer teaching on education were examined in a multidimensional manner, evaluating both the positive contributions of phenomenal teachers to the educational process and the potential detriments that such approaches may pose to the educational system. Additionally, the development of strategies to enhance the efficiency of influencer teaching within the education system and the examination of its professional contributions are central to this investigation.

This study employed the case study method, a qualitative research approach. The study population comprised 48 pre-service teachers enrolled in a faculty of education or those who had graduated but had yet to enter the workforce. Data collection involved the use of open-ended questions and an online questionnaire. The analysis of the collected data was conducted using the content analysis technique.

The analysis reveals that the concept of influencer teaching facilitates instantaneous and convenient access to diverse audiences, providing students with varied perspectives and enhancing their interest in lessons, as well as increasing motivation. Additionally, it promotes parental engagement in the educational process. While the positive contributions to the educational experience are significant, the study also addresses the negative implications associated with critical issues such as ethics and confidentiality, proposing solutions to mitigate potential risks. Recommendations are offered, informed by the perspectives of prospective teachers, on how phenomenal teachers, who gain prominence through social media, can be positioned as effective tools within the educational landscape.